

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36596-02-13

ניתן ביום 26 מאי 2013

המבקש

שבתאי כרמל

-

המשיב

המוסד לביטוח לאומי

בפני: הנשיאה נילי ארד, סגן הנשיאה יגאל פליטמן, השופט עמירם רבינוביץ

בשם המבקש – עו"ד יהושע (שוקי) בלנגה
בשם המשיב – עו"ד רועי שביט

פסק דין

השופט עמירם רבינוביץ

1. לפנינו בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי בחיפה (השופט יגאל גלם; ב"ל 12191-08-12), בו נדחה ערעור המבקש על החלטת הוועדה הרפואית לעררים מיום 15.7.2012 (להלן – הוועדה).
2. הוועדה קבעה, כי נכותו הרפואית המשוקללת של המבקש לצורך תביעתו לקצבת נכות כללית עומדת על 59%.
3. בבית הדין האזורי טען המבקש, בין היתר, כי הוועדה טעתה בכך שניכתה את הנכות שנקבעה לו בהתייחס לליקוי השמיעה. הוועדה קבעה כי המבקש סובל מירידה בשמיעה באחת האוזניים העולה על 40 דציבל, ולטענת המבקש, בנסיבות אלה יש מקום לכלול את הנכות בתחום ליקויי השמיעה בשקלול הנכויות לצורך קביעת הזכאות לקצבת נכות כללית.
4. מאידך טען המשיב (להלן – המוסד), כי הוועדה פעלה כדין כאשר ניכתה את הנכות בגין ליקוי השמיעה, וזאת מפני שהוראות התקנות הרלוונטיות מחייבות ניפוי של סעיפי ליקוי השמיעה במקרים שבהם הירידה בשמיעה באחת האוזניים לא עולה על 40 דציבל, כפי שאכן אירע במקרה הנוכחי.
5. בית הדין האזורי קבע בעניין ליקוי השמיעה – כי הוועדה פעלה כדין כאשר קבעה כי אין להתחשב בשיעור הנכות בגין ליקוי השמיעה לצורך שקלול הנכויות, וזאת מן הטעמים הבאים:

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36596-02-13

"א. לשון הוראת הניפוי קובעת במפורש כי אין לכלול את הנכויות לפי פריט ליקוי (1)72) כאשר הירידה בשמיעה באחת האוזניים לא עולה על 40 דציבל. משמע – כל עת שבאחת האוזניים מידת ההפחתה בשמיעה אינה מגעת כדי 40 דציבל – אין מקום לכלול נכות זו ויש לנפותה במסגרת ענף הנכות הכללית, וזאת בלא תלות בשיעור ההפחתה בשמיעה באוזן השנייה.

ב. תכלית הוראות הניפוי הינה כי בביטוח נכות כללית יבואו לידי ביטוי אותם ליקויים ופגימות שיש בהם כדי לפגוע בכושר העבודה, ואלה בלבד. משכך, הוראת ניפוי המתחשבת בהשפעה המצטברת של ליקוי דו-צדדי בשמיעה – מגשימה את תכלית החקיקה ויש להעדיפה על-פני פרשנות צרה יותר המאפשרת יישום פריט הליקוי גם אם אין כל ליקוי באוזן השנייה".

6. בבקשת רשות הערעור טוען המבקש בתמצית טענות אלו: יש ליתן פרשנות מיטיבה עם מבוטחים, כך שיקבע כי די בכך שקיימת ירידה בשמיעה באחת האוזניים העולה על 40 דציבל כדי להביא זאת בחשבון שיעור הנכות הכללית שנקבעת; ישנן פסיקות סותרות של בתי הדין האזוריים בסוגיה זו, ועל כן יש לתת רשות ערעור.

7. המוסד בתגובתו לבקשה תומך יתדותיו בפסק דינו של בית הדין האזורי ומוסיף כי בפריט 41 לתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (קביעת אחוזי נכות רפואית, מינוי ועדות לעררים והוראות שונות), תשמ"ד – 1984 (להלן – **תקנות ביטוח נכות**) נקבע, שאין לכלול את הנכויות לפי פריט ליקוי (1)72), כאשר הירידה בשמיעה באחת האוזניים אינה עולה על 40 דציבל, ומכיוון שלמבקש הירידה בשמיעה באחת האוזניים אינה מגיעה ל-40 דציבל, הרי שקביעת הוועדה הינה כדן; בית דין זה איננו מחויב לפסיקתם של בתי הדין האזוריים; כאשר הוועדה הרפואית ובית הדין האזורי מפרשים את תכלית החוק באופן הגיוני והרמוני, לא נדרש בהכרח לפרש את החוק דווקא פרשנות המטיבה עם המבוטחים.

8. לאחר שעיינו בבקשת רשות הערעור, בתגובת המוסד, בפסק דינו של בית הדין האזורי ובכלל החומר שבתיק, החלטנו לדון בבקשה לרשות ערעור כאילו

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36596-02-13

- ניתנה הרשות, והוגש ערעור על פי הרשות שניתנה, וזאת בהתאם לקבוע בתקנה 82 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין) התשנ"ב-1991.
9. אנו סבורים כי צדק בית הדין האזורי בפרשנות, שיש ליתן לסעיפי החוק הרלוונטיים לענייננו מנימוקי.
10. כפי שציין בית הדין האזורי, במקרה הנוכחי קבעה הוועדה כי המבקש סובל מליקוי שמיעה המתאים למתואר בפריט ליקוי (172)(14)ג המזכה ב- 20% נכות, והמתאים למצב של הפחתת כושר השמיעה של למעלה מ- 80 דציבל באוזן אחת, ובין 26-30 דציבל באוזן השנייה. תקנה 2 לתקנות ביטוח נכות קובעת, כי אחוז הנכות ייקבע בהתאם לאחוז הנקוב לצד כל אחד מהליקויים והפגימות שברשימת הליקויים שבתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), תשס"ז – 1956 (להלן – **תקנות נפגעי עבודה**), אלא שעל-פי האמור בתקנה 1 לתקנות אלה – לא יכללו ברשימת הליקויים אותם ליקויים ופגימות המפורטים בתוספת לתקנות אלה. פריט 41 לתוספת לתקנות ביטוח נכות קובע כי בגדר הליקויים והפגימות שלא יכללו ברשימת הליקויים לענין תקנות אלה גם פריט ליקוי (172) **"כאשר הירידה בשמיעה באחת האוזניים לא עולה על 40 דציבל"** (להלן – **הוראת הניפוי**).
11. המחלוקת בין הצדדים הינה ביחס לפרשנות שיש ליתן להוראת הניפוי, קרי האם יש לנכות את אחוזי הנכות בגין ליקוי בשמיעה, כאשר באחת האוזניים הירידה בשמיעה אינה עולה על 40 דציבל. במילים אחרות, האם די בכך שבאחת האוזניים הירידה בשמיעה אינה עולה על 40 דציבל, כלומר השמיעה באוזן זו טובה יותר יחסית, כדי שאחוזי הנכות בגין ליקוי השמיעה לא יובאו במניין אחוזי הנכות המשוקללת, או שדי בכך שבאחת האוזניים הירידה בשמיעה שווה או עולה על 40 דציבל, כדי שאחוזי הנכות בגין ליקוי השמיעה ילקחו בחשבון בקביעת אחוזי הנכות המשוקללת בענף נכות כללית, ללא תלות בירידה בשמיעה באוזן השנייה.
12. לדעתנו לשונו של פריט 41 לתוספת לתקנות נכות כללית ברורה ומדברת בעד עצמה, ולפיה יש לנפות את אחוזי הנכות "כאשר הירידה בשמיעה באחת האוזניים לא עולה על 40 דציבל". על פי פרשנות זו, די בכך שבאחת האוזניים ליקוי השמיעה אינו עולה על 40 דציבל, כדי שאחוזי הנכות בגין ליקוי השמיעה לא יובאו במניין אחוזי הנכות המשוקללת.

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 36596-02-13

13. חיזוק למסקנתו זו נעוצה בטעמים שהובאו על ידי בית הדין האזורי בעניין יצחק אנקאווא (ב"ל ירושלים) יצחק אנקאווא – המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 28.9.2008, בזו הלשון:

"על פי סעיף 72 (1) למבחנים בגין ירידה בשמיעה באוזן אחת בגובה 40 – 65 דציבלים, כאשר הירידה בשמיעה באוזן השניה הינה 15 - 20 דציבלים, יש לקבוע 5% נכות (בדומה: ירידה בשמיעה של 40 דציבלים באוזן אחת ו - 25 דציבלים באוזן השנייה, אף היא מזכה בקביעת 5% נכות). 5% נכות הם הדרגה הנמוכה ביותר של אחוזי נכות בגין ליקוי בשמיעה (למעט 0% נכות). אם מתקין התקנות התכוון לנפות רק אחוזי נכות בשיעור 0%, הרי שסעיף 41 לתוספת לתקנות נכות כללית הינו חסר משמעות ומיותר, שהרי שקלול של 0% נכות אינו מעלה ואינו מוריד בתוצאת שקלול כלל סעיפי הליקוי. אין אנו סבורים שזו הייתה תכלית ניפוי חלק מן הסעיפים בטבלת ליקויי השמיעה שבסעיף 72 (1) למבחנים. בשולי הדברים נוסף, כי ההשפעה התפקודית של ליקוי בשמיעה, המזכה בקביעת אחוזי נכות שאינם מנופים בנכות כללית היא השפעה מצטברת של ליקוי דו צדדי באוזניים, המפחית באופן תפקודי את כושר השמיעה של המבוטח".

14. משאלה הם פני הדברים- דין הערעור להידחות. אין צו להוצאות.

ניתן היום, י"ז סיון תשע"ג (26 מאי 2013) בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

עמירם רבינוביץ,
שופט

יגאל פליטמן,
סגן נשיאה

נילי ארד,
נשיאה, אב"ד